

Закон України «Про адміністративну процедуру»: інструменти підтримки та досвід громад

21.02.2025

Запитання/відповіді (1)

- **Чи є розроблені шаблони рішень ОМС** з врахуванням вимог ЗАП до їх оформлення:

Відповідь: так. Див. на сайті <https://adminprocedure.org.ua>

- **Які рішення ОМС потрібно прийняти** для реалізації норм закону? Чи є конкретні практичні кроки, які ОМС повинні зробити для адаптації до нових вимог цього закону?

Відповідь: для організації процесу див. чек-лист/оргплан та приклад рішення для його затвердження на сайті <https://adminprocedure.org.ua>, і далі згідно з конкретними кроками плану

Запитання/відповіді (2)

- Чи є необхідність вносити зміни у Регламент сільської ради, виконкому у зв'язку із набранням чинності ЗАП?

Відповідь: переважно так і залежить від ситуації, регламенти дуже різні.

1. Використовувати зв'язуючі норми, зокрема:

- ✓ Розгляд заяв і скарг громадян, що належать до предмета регулювання Закону України "Про адміністративну процедуру", здійснюється в порядку, встановленому зазначеним Законом.
- ✓ Адміністративні акти місцевої ради/виконкому приймаються, набирають чинності, оскаржуються в адміністративному порядку, виконуються, припиняють дію з урахуванням вимог, встановлених Законом України "Про адміністративну процедуру"

2. Вичищати в текстах невідповідності (розділи та статті щодо структури актів, особливостей процедури розгляду, набрання чинності тощо)

3. Перевіряти за Чеклістом критеріїв НПА (сайт <https://adminprocedure.org.ua>)

Запитання/відповіді (3)

- **Які норми мають дотримуватися надавачі адміністративних послуг відповідно до ЗАП?**

Відповідь: ЗАП, Закон «Про адміністративні послуги», закони, що визначають порядок надання відповідних послуг, інші закони.

- **Чи є якісь нюанси для окупованих громад?**

Відповідь: Для релокованих ОМС/ВАНП з тимчасово окупованих територій ЗАП не встановлює окремих особливостей. Якщо вони/їх посадові особи здійснюють функції публічної адміністрації (ч. 1 ст. 1, п. 11 ч. 1 ст. 2 ЗАП), вони підпадають під дію ЗАП.

- **Потребує чіткого визначення на закон. рівні можливість скористання представництвом при отриманні результату послуги з ДРРПНМ та ЄДРЮОФОтаГО**

Відповідь: спеціальні закони у цих сферах визначають види представництва, які застосовуються для фізосіб і юридичних осіб.

Запитання/відповіді (4)

- **Застосування адміністративної процедури у правилах благоустрою**

Відповідь: Застосовується ЗАП з урахуванням особливостей, визначених спецзаконом. Див. зміни до ЗУ «Про благоустрій населених пунктів» (ст. 4, 10, 26, 28) – ЗУ 4017.

Водночас (ч. 3 ст. 34), Правила благоустрою не можуть передбачати обов'язок фізичних і юридичних осіб щодо отримання будь-яких дозволів, погоджень або інших документів дозвільного характеру, а також повноважень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, підприємств, установ, організацій, утворених такими органами, видавати зазначені документи.

Типові правила містять положення щодо порядку здійснення самоврядного та громадського контролю.

Форми заяв/скарг

- Затверджені підзаконними НПА – мають бути приведені у відповідність
- Власна компетенція – перевірити, привести у відповідність

Правила, порядки

- Типові – приведення у відповідність підзаконних НПА. Насамперед звертати увагу на спеціальні закони
- Власна компетенція – перевірити за чеклістом, привести у відповідність

Примірні регламенти, положення

- Рекомендаційний характер, можна обережно рухатися самостійно

ЦНАП і ЗАП (1)

Закон України «Про адміністративні послуги» (зміни)

Стаття 3. Законодавство у сфері надання адміністративних послуг

2. Надання адміністративних послуг здійснюється відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру» та цього Закону з урахуванням особливостей, визначених законами, які регулюють суспільні відносини у відповідних сферах, зокрема Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності»

Стаття 9. Порядок надання адміністративних послуг

2. Заява на отримання адміністративної послуги подається в порядку, встановленому Законом України «Про адміністративну процедуру»

Інші важливі питання, що стосуються дотримання принципу офіційності.

Стаття 19. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг

2. Дії або бездіяльність посадових осіб, уповноважених відповідно до закону надавати адміністративні послуги, адміністраторів можуть бути оскаржені в порядку адміністративного оскарження та/або до суду в порядку, встановленому законом

ЦНАП і ЗАП (2)

Процедурні рішення і дії:

- залишення заяви без руху
- зупинення провадження
- закриття провадження
- зміна, відкликання заяви,
- подання документів, клопотань (в т.ч. відмова від розгляду заяви/скарги тощо), пояснень та зауважень
- інші процедурні дії і рішення, що можуть впливати на строки розгляду заяви

Скарга – можливість подання через ЦНАП

ч. 1 ст. 82. Скарга може бути подана скаржником в один із способів, передбачених статтею 41 цього Закону для подання заяви (отже, і через ЦНАП)

Вплив на ІК: переліки документів, способи доведення АА до відома особи, строки, оскарження

Вплив на ТК: процедурні дії/етапи, їх строки і відповідальні

Зміни до Регламенту ЦНАП і Положення про ЦНАП – не створювати нові норми
Удосконалення ІС автоматизації ЦНАП та систем е-документообігу ОМС

ЦНАП і ЗАП (3)

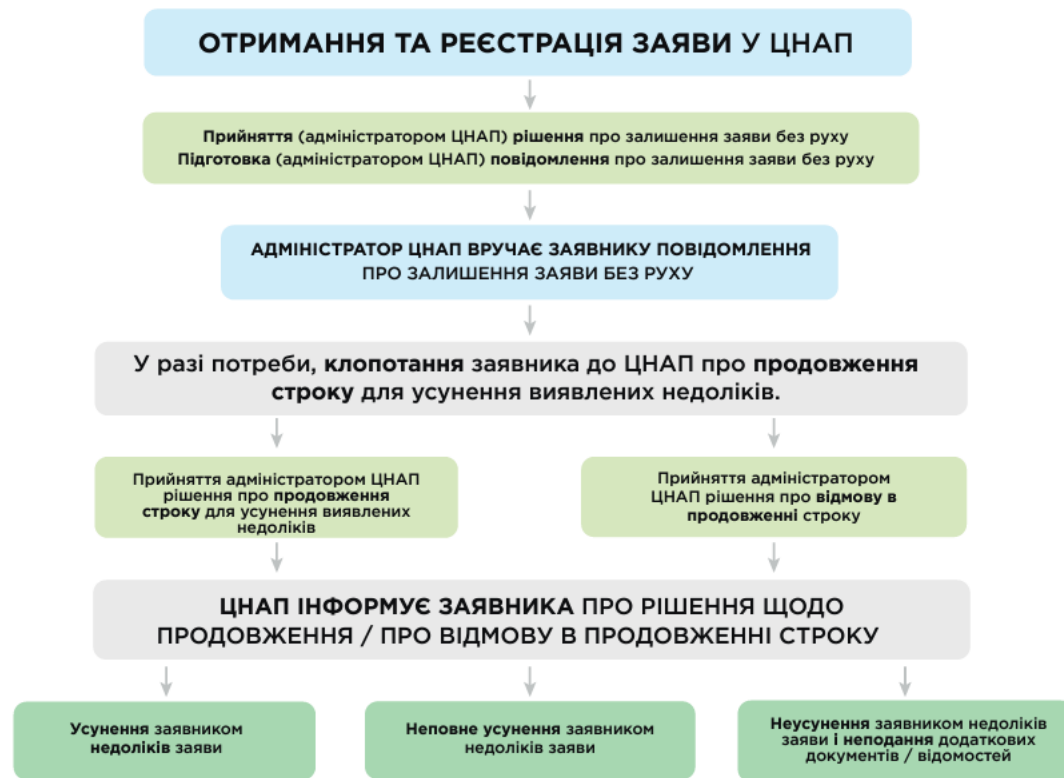
РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо застосування норми Закону «Про адміністративну процедуру» про залишення заяви без руху при наданні адміністративних послуг та відображення цього процесу в системах е-документообігу

Стаття 43 Закону України «Про адміністративну процедуру» передбачає зразі якщо заяву подано з порушенням встановлених законодавством вимог. У контексті проєктування адміністративних (бізнес-) процесів та подальшої е-документообігу, так і фізично, варто зафіксувати такі визначені Законом залишення заяви без руху:

- 1. рішення** про залишення заяви без руху приймає посадова особа адміністративного органу (АО), яка розглядає справу;
- 2. письмове (електронне або паперове) повідомлення** про залишення заяви без руху адміністративний орган надсилає/вручає заявнику;
- 3. по закінченню строку розгляду справи не подано клопотання про продовження строку розгляду справи**
- 4. строк**, достатній для усунення заявником виявлених недоліків, встановлює адміністративний орган. Цей строк адміністративний орган може продовжити за клопотанням заявника;
- 5.** якщо виявлені недоліки усунуто в строк, встановлений адміністративним органом, **заява вважається поданою в день її первинного подання**. При цьому строк розгляду справи продовжується на строк залишення заяви без руху;
- 6. не задоволено клопотання про продовження строку розгляду справи**

СЦЕНАРІЙ 2: адміністратор ЦНАП уповноважений на прийняття рішення про залишення заяви без руху, взаємодія заявника і СНАП відбувається через адміністратора ЦНАП

залишення заяви без руху.

Закон «Про адміністративну процедуру» (ЗАП) – нові прозорі правила взаємодії держави з громадянами та бізнесом замість десятків різних суперечливих процедур

ОНЛАЙН-КУРС

ТЕКСТ ЗАКОНУ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР

ПРОФЕСІЙНА СПІЛЬНОТА
З АДМІНПРОЦЕДУРИ

Допоміжні інструменти

The image shows a screenshot of the website for the Law on Administrative Procedure. The main header features the Ukrainian coat of arms, the text 'ЗАП ЗАКОН ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ ПРОЦЕДУРУ', and navigation links for 'Органам влади', 'Науковцям та викладачам', 'Суддям', and 'Громадянам і бізнесу'. A large banner in the background reads 'Закон «Про адміністративну процедуру» правила взаємодії громадянами та бізнесом десятків різних суперпроцедур'. A dropdown menu is open, listing various resources: 'Поради з підготовки', 'Посібник з ЗАП', 'Приклади застосування ЗАП', 'Запитання і відповіді', 'Корисні пам'ятки', 'Зразки документів', 'Чекліст для ОМС', 'Розмежування ЗАП та Закону "Про звернення громадян"', and 'Чекліст критеріїв НПА'. At the bottom, there are buttons for 'ОНЛАЙН-КУРС' (with a graduation cap icon), 'ТЕКСТ ЗАКОНУ', 'ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ' (with a speech bubble icon), and 'ПРОФЕСІЙНА СПІЛЬНОТА З АДМІНПРОЦЕДУРИ' (with a Facebook icon). The URL 'https://adminprocedure.org.ua/pages/5' is visible in the bottom left, and the text 'Статус експертного перерахування на відповідність' is partially visible at the bottom.

ЗАП ЗАКОН ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ ПРОЦЕДУРУ

Органам влади

Науковцям та викладачам

Суддям

Громадянам і бізнесу

Закон «Про адміністративну процедуру» правила взаємодії громадянами та бізнесом десятків різних суперпроцедур

Розробникам законодавства

Надавачам послуг та інспекціям

Поради з підготовки

Посібник з ЗАП

Приклади застосування ЗАП

Запитання і відповіді

Корисні пам'ятки

Зразки документів

Чекліст для ОМС

Розмежування ЗАП та Закону "Про звернення громадян"

Чекліст критеріїв НПА

ОНЛАЙН-КУРС

ТЕКСТ ЗАКОНУ

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

ПРОФЕСІЙНА СПІЛЬНОТА З АДМІНПРОЦЕДУРИ

https://adminprocedure.org.ua/pages/5

Статус експертного перерахування на відповідність

ЗАП

ЗАКОН
ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ
ПРОЦЕДУРУ

Органам влади

Науковцям та викладачам

Суддям

Громадянам і бізнесу

ОНЛАЙН-КУРС

ТЕКСТ ЗАКОНУ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР

ПРОФЕСІЙНА СПІЛЬНОТА
З АДМІНПРОЦЕДУРИ

ПАМ'ЯТКИ

- Основні процедурні строки
- Порядок обчислення строків
- Процедурні дії на етапі початку провадження
- Права і обов'язки учасників
- 12 ознак якісної послуги
- Алгоритм в заявному провадженні
- Адміністративне оскарження
- Відкликання та/або визнання недійсним адмінакта
- Примусове виконання адмінакта
- Розгляд звернень
- Подолання колізій
- Структура адміністративного акта
- Розмежування ЗАП і Закону "Про звернення громадян"

Запитання-відповіді

Q&A (зовнішній) ☆ 📎 ☁
Файл Змінити Вигляд Вставити Формат Дані Інструменти Розширення Довідка

🌐 Поділитися

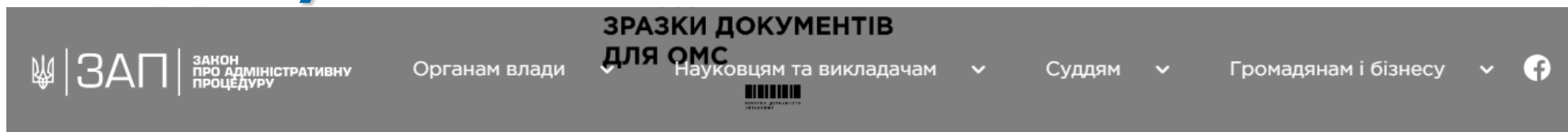

🔍 🖨️ 📄 90% 👁️ Лише перегляд

B7 | ✎ Прямо перед ЗАП така мета не стоїть. Але уніфікація та впорядкування процедури очевидно може поліпшити і цифровізацію. Проте, треба визнати, що буде потрібен час, аби механізми

	A	B
1	Питання	Відповідь
2	<i>Органи місцевого самоврядування</i>	
3	<i>Загальне</i>	
4	З ким можна консультуватися щодо питань, які виникатимуть в процесі впровадження ЗАП?	Офіційно: з Мін'юстом. Експертно: EU4PAR та інші фахові проекти МТД, ГО «Центр політико-правових реформ».
5	Чи вносяться наразі (внесені) зміни у спеціальні закони в зв'язку з прийняттям ЗАП?	Так. Ця робота ведеться. У ВРУ знаходиться урядовий законопроект 10161. Зміни в 122 закони.
6	Які зміни до ЗАП потрібні вже зараз?	Зараз не потрібні і навіть були б шкідливі (хіба що варто було кошторис у примусовому виконанні одразу визначити виконавчим до Треба моніторити застосування Закону, і після певного періоду «роботи» визначатися чи є потреба у коригуванні, бо тлумачення не
7	Чи можна вважати, що ЗАП справді сприятиме розвитку електронного урядування?	Прямо перед ЗАП така мета не стоїть. Але уніфікація та впорядкування процедури очевидно може поліпшити і цифровізацію. Прот механізми ЗАП імплементувати у ПЗ/ІТ-рішення.
8	Яка відповідальність, якщо не виконувати вимоги цього Закону?	ЗАП не передбачає нової відповідальності. Тобто це наявні види юридичної відповідальності, передусім дисциплінарної. І також ті скасування протиправних адмінактів і т.і, з наступним відшкодуванням шкоди, і регресом до винної особи.
9	<i>Адміністративні органи (АО), внутрішньоорганізаційні зміни</i>	
10	Організація роботи ОМС в процесі дотримання адміністративної процедури.	Див. проект Чек-листа готовності / оргплану від проекту EU4PAR.
11	Організація роботи з вимогами даного Закону.	Див. проект Чек-листа готовності / оргплану від проекту EU4PAR.
12	Чек-лист готовності ОМС до впровадження Закону.	Див. проект Чек-листа готовності / оргплану від проекту EU4PAR.
13	Методичні рекомендації для органів ОМС.	Див. проект Чек-листа готовності / оргплану від проекту EU4PAR.
	Зразки документів для ОМС / Приклади документів з розгляду справ регіона...	Проект EU4PAR також працює над шаблонами. Але запитайте і в кожен ОМС, які вже мають більший віршик готовності

Зразки документів

- Зразок заяви, що подається у письмовій формі, заяви в усній формі, поданої шляхом особистого звернення, що фіксується в матеріалах справи шляхом оформлення її посадовою особою адміністративного органу в письмовій формі в момент подання заяви (крім справи, що вирішується в момент подання заяви)
- Зразок скарги для адміністративного оскарження прийнятого адміністративного акта, процедурного рішення або дії, бездіяльності адміністративного органу
- Зразок адміністративного акта (земельні питання) з позитивним рішенням
- Зразок відмовного (негативного) адміністративного акта (земельні питання)
- Зразок обов'язкової структури та змісту відмовного адміністративного акта
- Зразок скарги для адміністративного оскарження прийнятого адміністративного акта, процедурного рішення та/або вчиненої процедурної дії, бездіяльності адміністративного органу
- Зразок клопотання про поновлення строку подання скарги на прийнятий адміністративний акт, процедурне рішення та/або вчинену процедурну дію
- Зразок повідомлення про поновлення строку подання скарги на прийнятий адміністративний акт, процедурне рішення та/або вчинену процедурну дію
- Зразок повідомлення про залишення заяви без руху (від 12.08.2024)
- Зразок письмового клопотання про уповноваження на представництво фізичною особою (довірителем) в адміністративному провадженні (від 14.08.2024)

Чекліст готовності

Редакція від 18.12.2023

Чек-лист готовності ОМС / Організаційний план впровадження Закону України «Про адміністративну процедуру»

Скорочення, аббревіатури

АА	адміністративний акт
АО	адміністративний орган
ЗАП	Закон України «Про адміністративну процедуру»
ІК, ТК	інформаційні, технологічні картки адмінпослуг
НПА	нормативно-правовий акт
ОМС	орган (органи) місцевого самоврядування

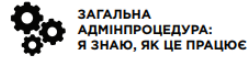
ПА	публічна адміністрація
ПУО	підприємства, установи, організації, що належать до сфери управління ОМС та які відповідно до ЗАП уповноважені на виконання функцій публічної адміністрації
СКМУ	Секретаріат Кабінету Міністрів України

№	так / ні	Індикатор готовності	Відповідальний(-і)	Термін виконання	Примітка
		Завдання оргплану (якщо відповідь «ні» до відповідного індикатора готовності нижче, сформулювати на основі такого індикатора завдання до оргплану: визначити, розробити, затвердити...)			
1.		Загальні питання			
1.1.		Утворено робочу групу з питань впровадження ЗАП в ОМС та ПУО.			Рекомендовано, зокрема, включати до складу робочої групи: - секретаря місцевої ради; - керівництво / членів профільних постійних комісій місцевої ради;

Чекліст критеріїв перегляду підзаконних НПА

ЧЕКЛІСТ

(критерії для перегляду підзаконних нормативно-правових актів з метою узгодження із Законом України «Про адміністративну процедуру»)

РЕДАКЦІЯ ВІД 08.03.2024

СКОРОЧЕННЯ АО – адміністративний орган
 АА – адміністративний акт ЗАП – Закон України «Про адміністративну процедуру»
 НПА – підзаконний нормативно-правовий акт

ЗАГАЛЬНЕ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

ЗАП передбачає, що «законом» можуть бути встановлені особливості адміністративного провадження для окремих категорій адміністративних справ. Такі особливості повинні відповідати принципам ЗАП. Тому наскрізним завданням при перегляді кожного підзаконного НПА (у тому числі, прийнятого на підставі спеціального закону) є:

- мінімізація особливостей (якщо у них немає обґрунтованої потреби);
- мінімізація дублювання процедурного регулювання.

Рекомендується максимальне відсилання до правил ЗАП чи їх використання на підставі норми про загальне «зв'язування» із ЗАП та/або використання на підставі тлумачення і субсидіарного застосування без формального відсилання.

№	КРИТЕРІЙ / позиція, щодо якої здійснюється перевірка та узгодження НПА	Норма ЗАП	КОМЕНТАРІ На що звертати особливу увагу. І можливі зміни (пропонований підхід / редакція норми)	РЕЗУЛЬТАТ ПЕРЕВІРКИ: В – відповідає ЗАП; П – потребує узгодження (зміни); н/а – не актуально для цього НПА
---	--	-----------	---	---

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

№	КРИТЕРІЙ / позиція, щодо якої здійснюється перевірка та узгодження НПА	Норма ЗАП	КОМЕНТАРІ На що звертати особливу увагу. І можливі зміни (пропонований підхід / редакція норми)	РЕЗУЛЬТАТ ПЕРЕВІРКИ: В – відповідає ЗАП; П – потребує узгодження (зміни); н/а – не актуально для цього НПА
---	--	-----------	---	---

ІНІЦІУВАННЯ ТА ПОЧАТОК ПРОВАДЖЕННЯ

3.	Реєстрація заяви. Недопущення відмови в реєстрації заяви.	ст. 42	Не повинно бути жодних підстав для відмови в реєстрації заяви. Звертати увагу на наявність випадків щодо неможливості зареєструвати заяву, коли це передбачено спеціальним законом, і зумовлено, як правило, використанням в роботі спеціального програмного забезпечення, яке технічно унеможливає інші дії. Заява має бути зареєстрована в день надходження.	
4.	Залишення заяви без руху	ст. 43	Враховувати, що при наявності недоліків у заяві (брак відомостей, некоректний формуляр, інші помилки, у т.ч. при поданні неповного пакету документів) приймається процедурне рішення про залишення заяви без руху. Здійснюється письмове повідомлення особи про залишення заяви без руху із зазначенням виявлених недоліків, способів і строків їх усунення. Строк розгляду справи продовжується на строк залишення заяви без руху.	
5.	Відмова у прийнятті заяви до розгляду / відмова у розгляді заяви	ст. 45	Перевірити підстави для відмови у прийнятті заяви до розгляду (відмова у розгляді заяви) на відповідність ЗАП. Відмова у прийнятті заяви до розгляду - це процедурне рішення.	
6.	Повідомлення про початок провадження за ініціативою АО	п. 2 ч. 1 ст. 46 ч. 5 ст. 32	Передбачити повідомлення особи про початок провадження за ініціативою АО, щонайменше з моменту, коли виникає ризик прийняття негативного рішення щодо особи. Це важливо, коли особа не знає про наявність провадження (справи). Не потрібно повідомляти особу про початок провадження за її заявою.	

ПІДГОТОВКА СПРАВИ ДО РОЗГЛЯДУ ТА РОЗГЛЯД

Переліки документів	Перевірити, щоб на особу не покладалася обов'язок подавати, а для цього отримувати ці документи та відомості, які АО може вжити.
---------------------	--

<https://decentralization.ua/news/18036>

Експерти EU4PAR прокоментували окремі питання адміністративного оскарження в ОМС (відповідно до Закону «Про адміністративну процедуру»)

АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ

06.05.2024 • Джерело: Проект EU4PAR

Чи є місцева рада вищим адміністративним органом для виконкому? Скільки комісій з розгляду скарг може бути утворено в територіальній громаді? Хто може входити до складу комісії з розгляду скарг, зокрема, чи можуть місцеві депутати входити до складу такої комісії? Експерти Проекту EU4PAR прокоментували окремі питання адміністративного оскарження в ОМС (відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру»).

Ресурси

- [Онлайн курс](#) на платформі “Зрозуміло”
- [Посібник](#) для публічних службовців
- [ЧЕКЛІСТ](#) (критерії для перегляду підзаконних НПА)
- [Спільнота ЗАП у Facebook](#)
- [Сайт про ЗАП](http://adminprocedure.org.ua) (<http://adminprocedure.org.ua>)
- [Науково-практичний коментар](#) до ЗАП ([вже на сайті](#))
- Навчання НАДС (реєстрація через [портал управління знаннями](#)). Підготовлені тренери в ЦПК, проектах МТД

І ще на допомогу

EU 4 PAR

Проект "Продовження підтримки комплексної реформи державного управління в Україні" (EU4PAR 2)

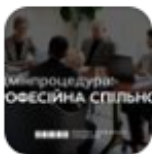
www.facebook.com/EU4PAR

Реформа державного управління

par.in.ua

facebook.com/PublicAdministrationReformCMU

**Адмінпроцедура:
професійна спільнота**

🔒 Приватна група · 510 учасників

facebook.com/groups/1019558895339393

**Центр політико-
правових реформ**

pravo.org.ua

facebook.com/pravo.org.ua

Дякуємо за увагу!

